

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา “ร่าง” ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง
การจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อผลิตพยาบาลในอนาคต
(Transformative Education for Future Nurses)

วันที่เข้าร่วมประชุม | 3-4 กุมภาพันธ์ 2563 ณ สภาการพยาบาล

วันที่นำเสนอในที่ประชุมคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ | 28 กุมภาพันธ์ 2563

อาจารย์นารี ญาณิสสร ผู้นำเสนอ

เหตุผล

- ในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาสุขภาพมีความรุนแรงและซับซ้อน
- ระบบสุขภาพจึงต้องการพยาบาลที่มีความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพให้มีความทันสมัย และมีความสามารถในการปฏิรูประบบสุขภาพ
- ต้องมีการปรับระบบการจัดการการเรียนรู้เพื่อให้บัณฑิตมีการเปลี่ยนแปลง มีสมรรถนะที่สามารถปฏิบัติบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีคุณลักษณะที่จะช่วยให้มีการพัฒนา และปฏิรูประบบระบบสุขภาพเพื่อก้าวสู่สังคมในศตวรรษที่ 21
- แนวคิด Transformative Education ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงการมองปัญหา ซึ่งจะนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ การคิด ความรู้สึกและพฤติกรรม

ระดับการเรียนรู้

➤ Informative

➤ Formative

➤ Transformative

- การเปลี่ยนแปลงระดับรากฐาน (Transform)

- บ่มเพาะภาวะผู้นำ สู่การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

- เชื่อมโยงความรู้ใหม่ เข้ากับความรู้อเดิม ขยายความรู้

หรือได้ความรู้/ competency ที่แตกต่างจากเดิม (Transform)

- เปลี่ยน Neuronal network ในสมอง

ชีวิตที่ดีของมนุษย์ในศตวรรษที่ ๒๑

- อยู่ได้ในโลก/สังคม VUCA (Volatile, Uncertain, Complex, Ambiguous)
- คู่กับการเปลี่ยนแปลงเร็ว พลิกผัน
- เปลี่ยนแปลงตัวเองเป็น เรียนรู้เป็น : Learn, Unlearn, Relearn
- เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ... กล้าทำต่างจากวิธีการที่คุ้นเคย
กล้าตั้งเป้าหมายใหม่

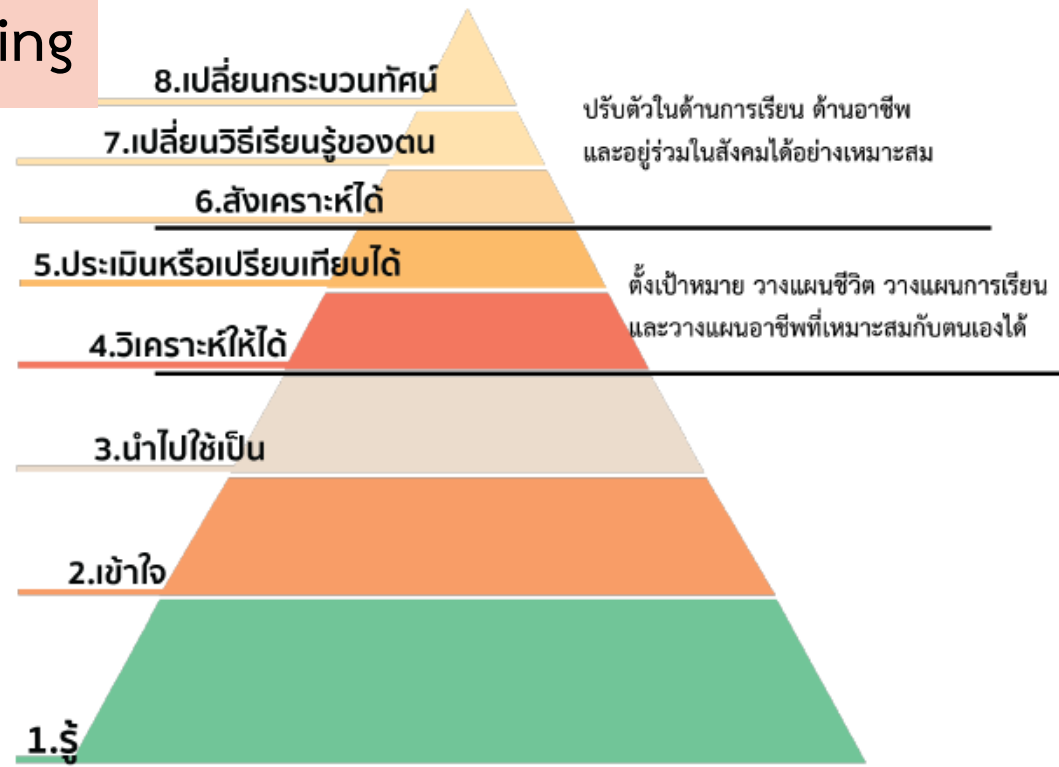
Transformative Learning

การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ต้องเปลี่ยนแปลงทั้งโลกทัศน์ (Affective Attributes) ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Attributes) และพฤติกรรม (Psychomotor Attributes) คือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างครบถ้วนในทุกด้าน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทั้งเนื้อทั้งตัว (Holistic Change)

เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ทีละเล็กละน้อย ภายในตน ของผู้เรียน ผ่านการปฏิบัติ (ทำ และ คิด) จะเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงปัญญา (intellectual), อารมณ์ (emotion), สังคม (social), และจิตวิญญาณ (spiritual)

การเรียนรู้ 8 ระดับ

Transformative Learning

การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง มีปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ 6 ปัจจัยที่เชื่อมโยงกัน

- ประสบการณ์ของปัจเจกบุคคล
- การสะท้อนคิดอย่างจริงจัง (Critical reflection)
- สนทนา (Dialogue)
- มุมมอง/วิธีการที่ครบถ้วน (Holistic)
- ให้ความสำคัญต่อบริบท (Context)
- ความสัมพันธ์ที่อยู่บนฐานของความจริงใจ

การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงนี้ มีทั้งส่วนที่เป็น การเรียนรู้ภายในด้วยตัวคนเดียว และส่วนที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

Learning by Doing, followed by Reflecting

- ▶ Action-Oriented / Active Learning เรียนโดยการปฏิบัติ : PBL, CBL, RBL, ABL ดีที่สุด ... เรียนในสภาพจริง
- ▶ เรียนเป็นทีม
- ▶ ตามด้วยการไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflection) ร่วมกัน
- ▶ อาจารย์ : ออกแบบ, ชวนตั้งเป้า, ตั้งคาถามให้คิด ไม่สอนให้เชื่อ

Transformative Learning 4 มิติ

- ▶ บุคคล ทีม Individual / Team Transformation
- ▶ หน่วยงาน องค์กร Organization Transformation ... MOE 4.0
- ▶ ระบบ Systems Transformation ... Education 4.0
- ▶ สังคม ประเทศ Society / Nation Transformation ... Thailand 4.0

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นมีกระบวนการย่อยที่เกิดขึ้นอยู่ 10 ขั้นตอน (Mezirow, 2000) คือ

- 1. การเผชิญหน้ากับประสบการณ์ / มุมมองที่แตกต่างจากเดิมแบบสุดขีด
- 2. สำรวจอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
- 3. คิดใคร่ครวญที่มาของอารมณ์และความรู้สึกนั้น
- 4. การรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งในตนกับกระบวนการการเปลี่ยนแปลง (รวมถึงการรับรู้ว่าคุณอื่นก็เคยผ่านสิ่งที่คล้าย ๆ กันมา)
- 5. ค้นหาทางเลือกใหม่
- 6. วางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง
- 7. เรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อให้คุณสามารถทำได้ตามแผนที่วางไว้
- 8. ลองทำสิ่งใหม่ตามที่วางแผนไว้
- 9. พัฒนาศักยภาพและความมั่นใจต่อการเปลี่ยนแปลง
- 10. กลับไปใช้ชีวิตด้วยกรอบความคิดใหม่

เงื่อนไขสำคัญของ TL

- เรียนในสถานการณ์จริง ชีวิตจริง
- กระทบใจ อารมณ์ความรู้สึก อึดอัดขัดข้อง
- ตั้งคำถาม
- หาคำตอบ ฟังหลายๆ คำตอบ จาก critical reflection
- ใจที่เปิดรับ ฝึกจิตตปัญญาศึกษามาก่อน
- บรรยากาศที่ปราศจากความหวาดกลัว มีความไว้วางใจต่อกัน

ครูต้องไม่เน้นการสอน ครูต้องทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ

- ครูที่ทำหน้าที่ "ครูฝึก" เก่ง จะช่วยชี้ ชวน ช่วย เชียร์ ชม ให้การเรียนรู้มีชีวิตชีวา มีพลัง และตรงทาง คือไปในทางสัมมาทิฐิ ไม่หลงไปทางมิฉฉาทิฐิ ครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ไม่ใช่ทำหน้าที่ ครูสอน ที่เน้นถ่ายทอดวิชา แต่ทำหน้าที่ ครูฝึก ที่เน้นหน้าที่ ๕ ช ซึ่งตีความได้ว่า ทำหน้าที่ “คุณอำนวย” (facilitator) ต่อการเรียนรู้ ของศิษย์

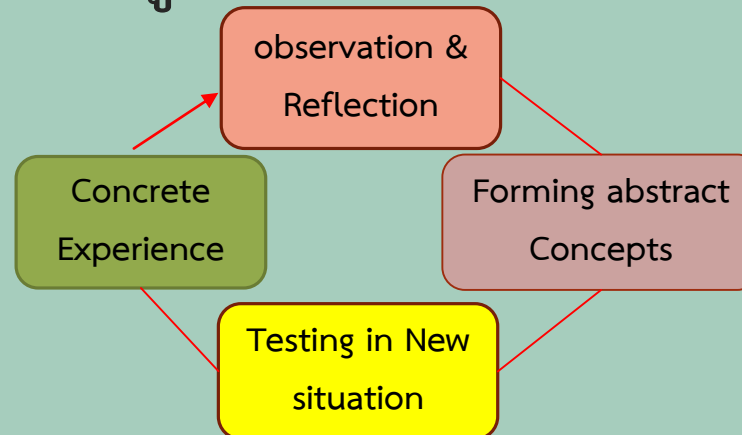
ครูคือ “นักเรียน”

- เรียนจากการทำหน้าที่ครู
- เรียนจากศิษย์
- เรียนจากเพื่อนครู แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- เรียนจากการ “สร้างความรู้”

จากประสบการณ์ตรง

- คือผู้ไม่ยึดมั่นใน “ความรู้”

รูปภาพการนำเสนอและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ประชุมคณาจารย์และเจ้าหน้าที่

